

SLOVENSKI SOKOL.

GLASILO SLOVENSKE SOKOLSKE ZVEZE.

ŠTEV. 5.

V LJUBLJANI, 25. MAJA 1912.

LETO IX.

DR. V. MURNIK:

Pol stoletja češkega Sokolstva.

(Dalje.)

Doba po Tyršu; Scheiner, Vaníček.

Po Tyrševi smrti se je zdelo nekaj časa, da ga ni moža, ki bi mogel in znal voditi češko Sokolstvo. Ali seme, ki ga je sejal Tyrš, je že vzhajalo, da, v enem možu, v mladem vaditelju Josipu Scheinerju, Tyrševem odgojencu in pomočniku, je že dozorelo v sad.

Tyrš je umrl, ostala pa je njegova velika misel. Scheiner začne skrbeti, da se ta misel ne pozabi in ne izgine za mislecem samim. Živo čuti potrebo, da sedaj, ko ni več Tyrša, da bi vodil Sokolstvo, ga vodi njegova misel sama. Toda globoka je ta misel in težko umevna, tem težje, ker jo je Tyrš kakor izklesal iz kamena, jo izrazil kratko in jedrnat, z nobeno besedo odveč. Scheiner jo prične tolmačiti v govoru in s peserom pa jo brani pred vsako oškodbo in jo hraniti čisto. Po smrti obožavanega svojega učitelja prevzame souredništvo in kmalu samostojno uredništvo „Sokola“ ter ga vodi še dandanes in vzdržuje v smeri, pokazani po Tyršu. Da naredi Tyrševe sokolske spise pristopnejše, jih zbere in l. 1894. izda v priročni obliki. Okoli Scheinerja se zbirajo marljivi drugovi in vedno več jih je, ki se vglabljujejo v Tyršev misel. Zlasti po l. 1895. jo podrobneje jame razpravljati lepo število sokolskih pisateljev. Koncema prejšnjega stoletja se sicer pojavljajo tudi nazori in toki, nasprotni pravi smeri, kakor jo je pokazal Tyrš. Pripomogli so le k temu, da so se v Sokolstvu začeli tem hitreje jasni in tem bolj bistriti pravi pojmi o bistvu sokolstva. Krog dobrih poznavalcev sokolske ideje se začne širiti, pravtako pa množiti tudi število Sokolov, z a v e d n o vršičih sokolstvo.

Notranje delo, delo na telovadišču, začne napredovati sčasoma hitreje, po l. 1901. pa se nepričakovano naglo jame razvijati in poglobljati. Zadnjih deset let prejšnjega stoletja se sicer kaže vpliv struj, imajočih vir zunaj Sokolstva, v krogih, nepoznajočih sokolstva, podcenjujočih telesne vaje

in znižujočih njih pomen, da, hotečih jim dati podrejeno vlogo v Sokolstvu. Vendar Sokolstva te struje niso mogle spraviti s prave smeri. Na pravo pot pazi, sokolski telovadbi varuje značaj, dan ji po Tyršu, ji ohranja Tyrševski vzlet in ogenj Jinřich Vaníček, vreden naslednik Tyršev v vodstvu praktičnega dela na telovadišču, v vzgoji vaditeljev, v vodništvu tehničnega aparata, rastočega od leta do leta in se dovršujočega poglobitveno po Vaníčkovi iniciativi in njegovem delu.

Okoli Vaníčka se zbira krepak zbor vaditeljev, se množi leto za letom pa usposablja čim dalje tem popolneje za vaditeljstvo, najlepši in najvažnejši pa tudi najtežji ta posel v Sokolstvu. Na temelju, podanem po Tyršu, razvijajo in množe vadivo sokolskega sestava, pilijo izvedbo, višajo izurjenost in spretnost, stopnjujejo ličnost in mičnost. Vnemar pa ne puščajo tudi ne razvoja telovadbe v inozemstvu. Tako se Sokolstvo okorišča tudi z onim, kar stvarjajo drugi narodi v razvijanju gradiva, skupnega Tyrševemu sestavu s tujimi sestavi; če treba, pa prilagoja to duhu sokolskega sestava. Sprejema pa, ustavlja v prožni okvir Tyrševega sestava, ureja v njem in mu prilagoja tudi nove panoge — na primer jako kmalu vaje s kiji — če so in kolikor so sprejemne po Tyrševih načelih.

Čim dalje tem intenzivnejši je obenem trud Sokolstva, množiti vrste telovadcev. Vedno krepkejše pa je tudi prizadevanje, čim popolneje udeleževati načelo, da mora telovadba biti dostopna vsem slojem naroda brez razlike stanu, starosti in spola, zmožnosti in naravi. Posebno pozornost začno zategadelj obračati naraščaju pa krepko širiti tudi telovadbo žena in ženskega naraščaja. Zadnjih dvanajst, petnajst let dosega tu Sokolstvo vedno večje uspehe. V tej dobi pa je mnogo večjo skrb namerilo tudi na нравno stran sokolske vzgoje, na čim popolnejšo spojitve telesne vzgoje z нравstveno vzgojo.

Sokolske župe in zveze. Česká Obec Sokolská.

Utrjevanje in razvijanje Sokolstva, njegovo enotno vodstvo in enotna uredba je dobila neogibno potrebno oporo v združitvi društev v župe, žup v zveze in naposled v eno samo zvezo. Ovire, ki jih je tako dolgo delala vlada, se nazadnje vendar le posreči premagati. V letih 1884. do 1888. ustanove prvih enajst sokolskih žup, deset na Češkem, eno na Moravskem. Praškemu Sokolu so radi njegove velikosti in njegovega pomena priznali značaj sokolske župe. L. 1889. se, zlasti po zaslugi dr. Scheinerjevi, združijo sokolske župe na Češkem v „Česko Obec Sokolsko“. Za Moravsko in Sleško ustanove l. 1892. „Moravsko-sleško Obec Sokolsko“. Dunajska sokolska društva se l. 1894. spoje v „Župo Dolnorakousko“. Češka in moravsko-sleška zveza ter nižjeavstrijska župa pa se l. 1896. zvežejo v splošno češko zvezo: „Svaz Českoslovanského Sokolstva“. Pokazala pa se je potreba, izločiti zveze kot vmesne organe med splošno zvezo in župani ter vse župe podrediti neposredno splošni zvezi. Zategadelj so v tem zmislu premenili pravila České Obce Sokolské. Vlada je l. 1902. dovolila to premembo. V teku l. 1903.—1906. so se v tako premenjeno Č. O. S. združile vse sokolske župe na Češkem, Moravskem, Sleškem in Nižjem Avstrijskem.

Česká Obec Sokolská je vzrasla polagoma v organizem, ogromen po svojem obsegu, pa vendar v vseh podrobnostih tako izborna zorganiziran, da je kljubu svojemu orjaštvu lahko gibljiv in vladljiv.

Takoj po svoji ustanovitvi je začela uveljavljati svoj vpliv na razvoj in napredek sokolske stvari. Čim bolj pa je njeno delovanje utrjalo v župah in društvih zavest organizacije, tem močnejše se je javljal ta vpliv.

Da se sokolska misel, ena sama, vsem župam in društvom skupna, tudi vnanje izrazi enotno, pa obenem enaka uprava vseh žup in društev lajša osrednje vodstvo, zategadelj je zveza sestavila vzorce pravil, poslovnih in drugih redov; po njih si župe in društva urejajo svojo upravo, prisposablja je jih, če treba, svojim posebnim razmeram, pa vendar ne da bi jih preminjala v bistvenih stvareh.

Z načelnimi sklepi je zveza odločila že celo vrsto važnih skupnih vprašanj, zlasti glede javnega nastopanja žup, društev in posameznikov.

Uredila je redno statistiko, da ji daje pregled vsakoletnega razvoja Sokolstva.

Organizirala je podporo sokolskih društev v takozvanem ogroženem ozemlju, v krajih, koder so Čehi v manjšini in koder potrebujejo društva krepke pomoči. Večja društva prevzemajo v svoje okrilje in varstvo manjšinska društva ter jih podpirajo moralno pa tudi gmotno. Z obiski vzdržujejo ž njimi osebni stik, spoznavajo ob tem njih razmere in potrebe, jih utrjajo v narodni zavesti, jim dvigajo pogum. Ob zvezni pomoči ali sama jim ta zaščitna društva osnavljajo knjižnice, pošiljajo časopise, prirejajo predavanja. Zveza vodi statistiko ogroženih društev. Ustanovila je poseben narodni manjšinski sklad in daje iz njega manjšinskim društvom podpore, zlasti za stavbo telovadnic. Početkoma so nabirali v ta sklad prostovoljne prispevke, l. 1899. pa je zveza naložila vsem sokolskim društvom, da plačujejo na leto po 20 vinarjev za vsakega člana, zveza pa prireja v prid skladu takoimenovane „Sokolske dni“ na praškem razstavišču. Sistematično to manjšinsko delo je izdatno okrepilo že mnogo ogroženih društev; nekatera izmed njih so se že odrekla nadaljnemu varstvu.

Zveza je uvedla redne javne in tekmovalne telovadbe žup in cele zveze. V izpodbudo so društvom k živahnemu delu ter vzdržujejo zdravo tekmovalnost med župami in med društvi. L. 1906. je zveza sestavila stalni tekmovalni red Č. O. S. Tako strog je, da so ga češki telovadci ob rojstvu njegovem krstili na ime „krvavi“. Toda najlepše uspehe rodi in danes tekmovalcem že ne razburja več krvi.

Vsakoletni zvezni vaditeljski tečaji dopolnjujejo župne vaditeljske tečaje ter dovajajo društvom vedno več dobro izobraženih vaditeljev. V zveznih vaditeljskih tečajih se je doslej izobrazilo že okoli 700 vaditeljev. Zadnja leta prireja zveza tudi tečaje za vaditeljice. Vsem društvom je zveza naložila dolžnost, da imajo strokovne knjižnice, ter določila spise, ki je neogibno treba, da jih obsegajo te knjižnice.

Redno nadzorstvo društev po župi in žup po zvezi ima delo ohranjati v pravi smeri in vedno živahno in nepretrgano. Poučna kritika, bratska, pa vendar nobene napake ne zamolčujejoča, ima izpodbujati in navajati k zmerom večjemu napredku. Nadzorstvo in kritiko zveze vrši zvezni tehnični odsek. Izmed mnogih odsekov, med katere se je sčasoma porazdelilo zvezno delo, je ta odsek poglobitni in najvažnejši. Sestavljenemu iz izbornih strokovnjakov, najboljših sokolskih vaditeljev, mu je poverjeno tehnično vod-

stvo zveze, skrb za dobro vršitev prave sokolske naloge, briga za dobro uspevanje in napredek sokolske telovadbe. Kot župni nadzorniki in poročevalci o župnih zletih imajo člani tehničnega odseka živahen stik z župami in so glavni posredovalci vzgojevalnega vpliva zveze.¹⁾

Spričo velike važnosti sokolskega tiska je samoposebi umevno, da je zveze moralo biti skrb, organizirati ga kar najbolje. Do 1897. je izhajal samo „Sokol“. Tega leta so mu pridružili „Věstník Sokolský“. Rastočemu Sokolstvu, rastočim njegovim zanimkom, potrebi čestjšega in hitrejšega poročanja „Sokol“, mesečnik in list, obenem posvečen večjim delom trajne vrednosti, ni mogel več ustrezati sam. Razdelil si je literarno delo sporazumno z „Věstnikom Sokolskim“. „Sokol“ prinaša dela večjega obsega in sledi za splošnimi cilji v idejnem in telovadnem oziru, prijavlja vobče le pregledne o stanju in delu češkega Sokolstva in sokolskih organizacij v drugih slovanskih narodih, opozarja na šolsko telovadbo, poroča o telesni vzgoji in o telovadnih organizacijah v inozemstvu, objavlja pregledne in ocene slovstvenih del telovadne stroke. „Věstník Sokolský“ je glasnik organizacije, pojasnjuje njene sklepe, pretresa v uvodnikih dnevna sokolska vprašanja, objavlja

ocene javnih telovadb, poročila iz zveze, žup i. t. d. in je namenjen zlasti potrebam vsakdanjega sokolskega življenja. Izhaja dvakrat na mesec. Posebna priloga objavlja zbirke metodično urejenih vaj, da lajša delo vaditeljem, jim daje že za praktični pouk pripravljeno gradivo pa kaže tako obenem praktično način, kako urejati vadivo za pouk. Zadnji čas je „Věstník Sokolský“ začel prinašati tudi posebno zdravstveno prilogo.

Silni razvoj Sokolstva je nanesel, da so si tudi mnoge župe ustanovile svoje liste, služee njih lastnemu delu. Tudi tri društva izdajajo svoje liste. Dva lista izhajata v zasebni založbi. Sokolski naraščaj je dobil svoj list „Sokolské Besedy“.

Že 1. 1866. se je ustanovilo najstarejše češko sokolsko društvo v Ameriki²⁾. Razvoj Sokolstva v domovini je pospešil kolikortoliko tudi rast ameriškega Sokolstva. Danes šteje nad 90 društev in ima dva lista („Sokol Americký“, „Besídka Sokolska“). Češka sokolska društva pa so tudi na Nemškem (9), Ruskem (3), Francoskem (2) in na Angleškem (1). Namenjen jim je poseben list („Zahraniční Sokol“).

Vseh čeških sokolskih listov je 21. Izšlo pa je tudi veliko število sokolskih knjig in brošur. Množe se leto za letom bolj.

(Konec prih.)

Dr. Jindřich Vaníček.

Prvega januarja letos se je br. Jindri Vaníčku, načelniku slovanskega Sokolstva izpolnilo petdeseto leto njegovega plodonosnega življenja; obenem je letos minulo 30 let njegovega sokolskega članstva, novembra 1911. pa 20 let, odkar je prevzel načelništvo Praškega Sokola in četrta leta pozneje 20 let, kar je bil izvoljen za načelnika „České Obce Sokolské“. Praški Sokol je 9. novembra 1911. proslavil to priliko s tem, da je priredil br. Jindri Vaníčku ob mnogobrojni udeležbi praškega Sokolstva jubilejni večer v telovadnici „Praškega Sokola“. Iz pristrčnih govorov je zvenela odkrita ljubezen in vdanost do načelnika; na kratko se more označiti z zaključnim stavkom br. Novotnega, ki je zaklical: „Kako te imamo

radi, dragi Jindro, ti ne moremo povedati!“ Obenem s praškim Sokolstvom pa se je spominjalo Vaníčkovega jubileja celokupno slovansko Sokolstvo in vsi sokolski in Sokolstvu prijazni listi so izražali iskrene čestitke in prijavili kratke obrise brezprimerne delavnosti tega odličnega sokolskega delavca.

Izreden slučaj je, da se je narodila znamenita dvojica sedanjih sokolskih voditeljev prav tedaj, ko sta pričela Jindřich Fügner in dr. Miroslav Tyrš udeleževati velepomembno sokolsko idejo. Nekaj mesecev po Scheinerjevem rojstvu, 1. januarja leta 1862. so stale proroške Sojenice na Hradčanih v Pragi v Vaníčkovi družini ob zibelu novorojenca Jindre ter mu prisodile delapolno življenje,

¹⁾ Osrednja uprava zveze je poverjena zveznemu občnemu zboru, zveznemu odboru in zveznemu predsedstvu (načeluje jim zvezni starosta), v tehničnem oziru pa zveznemu vaditeljskemu zboru in tehničnemu odseku (vodi ju zvezni načelnik). Občni zbor sklicujejo po potrebi. Odbor se shaja dvakrat na leto. Predsedstvo ima seje najmanj dvakrat na mesec. Vaditeljski zbor zboruje najmanj enkrat na leto. Tehnični odsek ima vsak teden redne seje.

Zmerom bolj rastoče delo je primoralo predsedstvo, da si je v pomoč ustanovilo vedno več odsekov. Sedaj obstoje tile: izobraževalni odsek s pododseki (komisijami) za predavanja, tisk in naraščaj, manjšinski odsek, statistični odsek, odsek za uredbo žup, razstavni odsek in odsek za prirejanje „Sokolskih dni Č. O. S.“.

Tehnični odsek si je 1. 1898. ustanovil žensko komisijo.

²⁾ V Chicagu; 1. 1865. se je ustanovil „Sokol“ v St. Louisu, pa se je razširil že čez leto dni.

obsolnčeno od krasnih uspehov in vseobče ljubezni njegovih somišljenikov.

V zlati slovanski Pragi so mu tekla mladostna leta. Njegov oče je bil uslužbenec na kraljevem dvoru in edini, ki je svojo deco v češkem duhu vzgajal in jo tudi pošiljal v češke šole. Mali Jindra je prebil ljudskošolska leta na farni češki šoli pri Sv. Vitu, gimnazijska pa na malostranski gimnaziji. Z nekoliko starejšim bratom Karlom ga je vezala zgledna bratovska ljubezen. Oba sta vzplamtela že v gimnazijski dobi za Sokolstvo, mu tudi pozneje posvečala vso svojo ljubezen in delo ter sta tako postala znamenita sokolska činitelja. Karol je dovršil na praškem vseučilišču modroslovje, v Sokolstvu pa je postal odličen slovstvenik; njegovi idejni in npravstveno-vzgojevalni članki so splošno priljubljeno berilo in izdatno podpirajo širjenje in poglobljanje sokolske misli. Jindra se je odločil za pravoslovje, v Sokolstvu pa posvetil svoje moči telovadni teoriji in praktičnemu vaditelstvu. Ko je dovršil vseučiliščne studije in sodno prakso, je vstopil odvetniški koncipient pri dr. A. Novotnem na Kraljevih Vinogradih; pozneje je dolgo vrst let samostojno vodil odvetniško pisarno dr. Nováka, leta 1910. pa je otvoril lastno odvetniško pisarno.

Prvi telovadni pouk je užival J. Vaníček v nižji gimnaziji pri telovadnem učitelju doktorju K. Schwarcu, potem pri Holasu. V tej dobi je imel priliko opazovati sokolsko gibanje v smichovskem Sokolu. Živahno in veselo sokolsko življenje je privabilo do vzetnega dečka, da je prihajal že kot višjegimnazijec v sokolsko telovadnico. Po maturi je marljivega in nadarjenega Sokoliča sprejel medse vaditeljski zbor smichovskega Sokola, ki so ga takrat vodili spretni vaditelji, kakor Veselý, Alexandr, Farkač, Korvín, Langhans, Volf, Žuvníček, Bujárek, Kožíšek in Ed. Kaizl. Dve leti nato, l. 1884. je bil izvoljen za podnačelnika v tem društvu.

Prva leta svojega sokolovanja je posvetil J. Vaníček zlasti lastni vzgoji ter si je posebno pod vplivom izbornih teoretikov in praktikov Farkača, Veselega in Alexandra pridobil s svojo neutrudno marljivostjo široko in trdno podlago, kjer je poslej gradil brez prestanka dalje, vedno više in više.

V osemdesetih letih je bilo njegovo delo v telovadnici najintenzivnejše. Povzpel se je do višinske izurjenosti. Njegovo posebno orodje je bil drog; odlikoval se je zlasti v vajah v vesi zadaj, z izvinki in obrati. Sam Tryš ga je imenoval „silo, bogato na posebnostih“. Poleg tega je bil izboren veslač in vztrajen plavač, ki je ob ogromni svoji moči porazil s svojim tovarišem Hoyerjem celo angleške in amerišanske tekmece. Ob svoji samoizobrazbi pa ni nikdar pozabil poverjene mu naloge v društvu. S točnim in premišljenim delovanjem je izpolnjeval prevzete dolžnosti; nič ni prepustil naključju, vse je izvršil z občudovanja vredno doslednostjo in mirnostjo. Po vsi pravici je spadal med najboljše širitelje dobrega imena smichovskega Sokola.

Sokolstvo je motril že takoj izpočetka z višjega in širjega stališča, vglabljal se je v sokolsko idejo, in ko je prišla doba tesnejše spojitve češkega Sokolstva v „Česko Obec Sokolsko“, je stal dr. Jindřich Vaníček tu popolnoma dovršen in dozorel Sokol v svojih naziranjih in dejanjih. Prej te ožjemu krogu telovadcev dobro znan vaditelj smichovskega Sokola, je stopil tedaj v prednje vrste tega prevažnega organizacijskega gibanja. Spričo njegovih izrednih tehničnih zmožnosti, teoretičnih in praktičnih, so ga izbrali v smichovskem Sokolu l. 1888. za načelnika kot Alexandrovega naslednika, leto nato pa je prevzel načelništvo „Středočeške župe“.

(Konec prih.)

Navodila za tekme na vsesokolskem zletu v Pragi l. 1912.

(Konec.)

Nastop k prostim vajam, obvezen za tekmo vrst višjega in nižjega oddelka.

Vrsta prikorka razvrščena v red na prostor, določen za tekmo v prostih vajah, nadaljuje tu pohod v redu do prvega cilja, ki označuje zavoj v desno. Tukaj zavije na povelje svojega vaditelja in koraka po zavoju v premi smeri do naslednje točke, kjer se na povelje svojega vodnika obrne v zastop v levo v bok in koraka proti tretji točki, kjer preide z izprečitvijo na desno zopet v red; v redu izvede dva cela obrata v pohodu, vedno po nekaj korakih,

in se ustavi v predpisani razdalji pred sodniki. Nato se razstopi in prične vajo. Vse seveda na povelje.

Po izvedbi sestave počaka vrsta navodila vrhnika, nato se stakne k sredi, se obrne s $\frac{1}{2}$ obratom v desno in odkoraka.

Povelje:

Hodoma — pohod!

Zavoj, v desno — zavij!

V premo — mer!

Zastop, v levo — v bok!

Čelno v red, na desno — vprek!

Dolgi — korak!

S čelom — vzad!

S čelom — spred!

Postati — stoj!

Iz srede prosti razstop, odročiti — zdaj!

Priročiti — zdaj!

Po izvedbi vaje:

K sredi sestop — zdaj!

Zastop, v desno — v bok!

Hodoma — pohod!

C. Proste tekme posameznikov.

Tekmujejo posamezniki; tekma tvori celoto in obsega:

a) skok v višino z deske ali brez deske,

b) skok v daljino z deske ali brez deske,

c) tek na 91 m 45 cm,

d) vzpiranje 50 kg težkega bremena oberočno,

e) metanje krogle,

f) zletne proste vaje

O pripustitvi k tej tekmi odločuje pristojni župni načelnik jamčeč, da zna priglašeni tekmovalci več, nego so v naslednjem navedene začetne mere, torej da preskoči pri

skoku v višino z deske vsaj 1:30 cm,

„ „ „ brez deske vsaj 1:10 cm,

„ „ „ daljino z deske vsaj 4:20 cm,

„ „ „ brez deske vsaj 3:80 cm;

dalje, da

91 m 45 cm dolgo pot preteče vsaj v 14 $\frac{3}{5}$ sek.,

50 kg težko breme vzpre vsaj 1 krat in

7:25 kg težko kroglo vrže vsaj 7:20 m daleč.

Drugače velja o pripustitvi vse ono, kar je bilo navedeno pri tekmi A.

Tekma se vrši, če se k njej prihlasi vsaj 10 tekmovalcev.

a) Pri skoku v višino se skače z zaletom in z odzivom enonožno z deske ali od tal čez latvico.

Drugi predpisi za skok v višino so enaki predpisom tekmovalnega reda Slovenske sokolske zveze¹⁾: str. 17., točka 2.—7.; str. 19.: „lestvica znamk“ in str. 20., prvi odstavek zgoraj.

Pri skoku 1:35 m in 1:45 m i. t. d. z deske in 1:15 m in 1:25 m i. t. d. brez deske se šteje razmerna znamka.

b) Pri skoku v daljino. Glej tekmovalni red S. S. Z. str. 17., b) in str. 20.: „lestvica znamk“, ki je drugačna za tekmo v Pragi le pri skoku brez deske v toliko, da sledi po 5:60 m (= 15 točk): 5:90 m = 18 t., 6:10 m = 21 točk, 6:30 m = 24 t., 6:50 m = 27 t. in 6:70 m = 30 točk. Glede ličnosti skoka velja isto kar za skok v višino (tekmovalni red S. S. Z. str. 20., prvi odst. zgoraj.)

c) Tek. Glej tekmovalni red S. S. Z. str. 17. in 18. (d, 1.—7.) in str. 21. lestvico za tek.

d) Pri vzpiranju bremena velja, kar se tiče bremena in načina dviganja, določba o tekmi za prvenstvo. Vsak posamezni dvig pa se znakmuje z eno točko.

e) Krogla se meče 3krat s poljubno roko iz kroga, najdaljši met šteje.

V tabelico se zaznamuje dolžina vseh treh metov in število točk za najdaljši met.

Drugače veljajo določbe o metanju kroglice pri tekmi za prvenstvo.

Znamkuje pa se

za 7 m 00 cm dolgi met 0 točk

„ 7 „ 20 „ „ „ 1 točka

„ 7 „ 40 „ „ „ 2 točki

„ 7 „ 60 „ „ „ 3 točke

„ 7 „ 80 „ „ „ 4 „

„ 8 „ 00 „ „ „ 5 točk

„ 8 „ 20 „ „ „ 6 „

„ 8 „ 40 „ „ „ 7 „

„ 8 „ 60 „ „ „ 8 „

„ 8 „ 80 „ „ „ 9 „

„ 9 „ 00 „ „ „ 10 „

„ 9 „ 10 „ „ „ 11 „

„ 9 „ 20 „ „ „ 12 „

„ 9 „ 30 „ „ „ 13 „

„ vsakih nadaljnjih 10 cm 1 točka več.

f) Proste vaje. Vsak tekmovalci izvede eno sestavo izmed predpisanih prostih vaj; izžreba se pred tekmo.

Izvedba proste vaje se znakmuje zase po lestvici, navedeni pri tekmi na orodju.

O popravah velja ista določba kakor pri tekmi A.

Za nagrado dobe oni, ki so dosegli najmanj 60 točk, lipov venec s srebrnim monogramom in veliko diplomu; oni, ki so dosegli najmanj 50 točk, veliko diplomu; oni, ki so dosegli 40 točk, malo diplomu.

Najboljši trije izmed onih, ki so dosegli prvo nagrado, se proglase razen tega za zmagovalce pri prosti tekmi.

Priglasiti se je do 27. maja 1912.

O sodnikih glej tekmovalni red S. S. Z. str. 22. in 23.; za metanje krogle velja, kar je tu povedano pod 5. za metanje kocke.

D. Posebne tekme (posameznikov in vrst).

I. Posameznikov.

Te tekme so posamezne tekme v tem zmislu, da se je možno udeležiti tudi ene same izmed njih. O pogojih pripustitve glej tekmo navedeno pod A.

Tekma v vsaki teh panog se vrši, če se priglasijo vsaj 3 tekmovalci, pri borilnem metanju 4. Pri vsaki tekmi se vsaka izvedba ugotovi in zaznamuje z odmerjenjem ali s štetjem. Ako je pri kateri tekmi več izvedb, velja najboljša.

Tekmuje se:

a) v teku na 91:45 m (= 100 yardov). Predpisi kakor pri prosti tekmi, izvzemši znakmovanje.

b) V teku na 300 m:

Teče se po tekališču z 2 zavojema. Tečejo največ 3 tekmovalci naenkrat. Vsak tekmovalci teče na odkazanem mu delu tekališča, in sme tekališča drugih tekmovalcev le tako križati, da jim ni na potu. Ako si tako zagotovi ugodnejše mesto, ga ne sme z njega nihče pregnati. Kdor bi druge tekmovalce oviral, se v nje zadeval, ali jih na kak drug način motil pri tekmi, bo izključen od tekme.

O tej tekmi velja sicer vse, kar za tekmo pod a).

Zmagovalci bodo prvi trije tekmovalci z najboljšimi uspehi, ako bo čas, ki so ga potrebovali za pretek tekališča, krajši nego 42 sek.

c) V teku na 500 m:

Teče se po tekališču, ki ima dva zavoja. Drugače velja vse, kar je navedeno pri tekmi b).

¹⁾ Tekmovalni red S. S. Z. se dobiva pri zveznem tajništvu; znesek 50 vin. je treba poslati naprej.

Zmagovalci bodo prvi trije tekmovalci z najboljšim uspehom, ako preteko tekališče v krajšem času nego v 77 sekundah.

d) V vzpiranju 50 kg težkega bremena (ročka):

Dviga se na način, ki je naveden pri tekmi B. Vsak dvig se znakmuje z eno točko.

Zmagovalci bodo trije najboljši tekmovalci, ako dvignejo roček večkrat nego 20krat.

e) V vzpiranju 25 kg težkega bremena (ročka) enoročno. Pravila glej v tekmovalnem redu S. S. Z. str. 23., c).

Zmagajo prvi trije tekmovalci, ki dvignejo ročko več nego 22 krat.

f) V metanju 15 kg težke kocke:

Meče se iz poljubnega ustopa in s poljubno roko na mestu. Meče se samo enkrat. Velja met, pri katerem ni bila prekoračena črta in se roka ni dotaknila pred črto tal. Pri dvigu kocke nad ramo je dovoljeno rabiti obe roki, zagnati pa moraš kocko samo z eno roko. Meri se od črte mesta, kjer je prvi znak padca kocke na tla.

Zmagovalci bodo prvi trije tekmovalci z najdaljšim metom, ako je večji nego 6 m 50 cm.

g) V metanju krogle:

Meče se iz kroga 3 krat s poljubno roko; drugače velja določba, navedena pri tekmi za prvenstvo.

Zmagovalci bodo prvi trije tekmovalci z največjim metom, ako je ta met daljši nego 11 m.

h) V metanju 2 kg težkega diska:

Disk je lesen, poln, spet z obročem iz kovine, s sredino iz kovine, v obliki leče, s premerom 22 cm; v sredini 4 cm, na krajih 2 cm debel.

Meče se trikrat na poljuben način iz kroga s premerom 2-50 m, zvišanega 5 cm od tal, v prostor, označen s krogovim izsekom 90' 40 min. polumera iz srede kroga na stojšču. Ta prostor bo s praporci ali drugače vidno označen. Meri se s trakom.

Najdaljši met velja.

Daljina meta se meri od prvega padca diska na tla do oboda kroga, iz katerega tekmovalec meče, v smeri proti sredi.

Veljaven je met, kjer krog ni bil prekoračen in se roka ni dotaknila tal za krogom ter pade disk v omejeni prostor. Ako stopi tekmovalec po padcu diska iz kroga na tla, se mu tega ne šteje za hibo.

Zmagovalci bodo prvi trije tekmovalci, če vržejo disk dalje nego 30 m.

i) V metanju kopja od bambusa:

Kopje je dolgo 2½ m, težko 1 kg, z usnjeno spono.

Meče se iz kroga trikrat s poljubno roko iz poljubnega ustopa, najdaljši lučaj velja.

Veljaven je lučaj, kjer krog ni bil prekoračen in se roka ni dotaknila tal pred krogom.

Zmagajo prvi trije tekmovalci z najboljšim uspehom če so vrgli kopje dalje, kakor 43 m.

j) V skoku v višino:

1. Z zaletom z deske.

Skače se z zaletom z odzivom poljubne noge na deski čez latvico.

Skok se je posrečil, ako tekmovalec ni podrl latvice. Odriv na deski velja za skok.

Prvi skok je izvesti pri višini 130 cm, nato se postopno zvišuje na 140, 150, 155, 160, 165, 170, 175, 180 cm i. t. d.

Tekmovalec lahko začne tudi z višjim skokom, nego je začetni skok; istotako sme izpustiti kakšno zvišanje. Po ponesrečenem višjem skoku pa ne sme poizkusiti nižjega, ki ga je pred izpustil.

Veljavna je poslednja preskočena višina.

Poleg mere vsakega skoka se znakmuje v opombi tudi ličnost skoka s tremi znamkami: nelično, lično, zelo lično. Ta znamka pa odločuje samo pri enakosti višine.

Zmagovalci bodo prvi trije tekmovalci, ako presega njih skok 160 cm, odštevši visočino deske.

2. Z zaletom brez deske.

Pri tem skoku velja vse, kar je navedeno pri prejšnjem skoku.

Začenja se skok pri višini 110 cm. Nato se postopno zvišuje na 120, 130, 135, 140, 145, 150, 155, 160 cm i. t. d.

Zmagovalci bodo prvi trije tekmovalci, ako presega njih skok višino 150 cm.

3. Brez zaleta (z mesta) z deske.

Prsti nog tekmovalca, v spetni stoji na deski stoječega, ne smejo presegati roba deske. Vskok na deski pred pravim skokom ni dovoljen. Drugače se skok ne znakmuje.

Prvi skok se začenja pri višini 110 cm, odkoder se zvišuje po 5 cm.

4. Brez zaleta z mesta brez deske.

Velja nalično vse, kar je bilo rečeno pri skoku z desko. Začenja se skok pri višini 90 cm; zvišuje se po 5 cm.

Drugače velja vse, kar je določeno pri skoku z zaletom. Zmagovalci bodo prvi trije tekmovalci z najboljšim uspehom, ako preskočijo pri skoku z deske več nego 135 cm; brez deske več nego 125 cm.

k) V skoku v daljino:

1. Z zaletom z deske.

Skače se z zaletom z odzivom poljubne noge 3 krat, šteje najdaljši skok. Odriv na deski velja za skok. Razdalja se meri od petnega sledu, najbližjega deski. Padec nazaj po doskoku povzroči neveljavnost skoka in se ne znakmuje; pri padcu naprej se skok znakmuje toda v opombi se navede: „padec naprej“.

Zakorak po doskoku ne naredi skoka neveljavnega toda meri se le od pete, ki je stopila nazaj.

Zmagovalci bodo prvi trije tekmovalci, ki preskočijo več nego 580 cm.

2. Z zaletom brez deske.

Pri tem skoku velja vse, kar je navedeno pri prejšnjem skoku; zmagovalci bodo prvi trije tekmovalci, ki skočijo dalje nego 560 cm v daljino.

3. Brez zaleta (z mesta) z deske.

Prsti nog tekmovalca, stoječega v spetni stoji na deski ne smejo presegati roba deske. Vskok pred preskokom ni dovoljen. Počep pred odzivom je izvesti na celih stopalih. Skače se trikrat, najdaljši skok velja.

Zmagovalci bodo prvi trije, ki preskočijo večjo razdaljo nego 300 cm.

4. Brez zaleta (z mesta) brez deske.

O odzivu velja isto, kar pri skoku v daljino z mesta brez deske. Počep pred odskokom pa je izvesti na celih stopalih. V vzpon prehajamo tu še le sočasno z odzivom.

Skače se trikrat. Najdaljši skok velja. Drugače velja vse, kar je navedeno pri skoku z zaletom.

Nalično velja vse, kar smo navedli pri prejšnjem skoku.

Zmagajo prvi trije tekmovalci z najboljšim uspehom, ako skočijo dalje nego 275 cm.

l) V skoku ob palici:

Glej tekmovalni red S. S. Z. str. 25, i).

Razen tega velja vse, kar pri tekmi za prvenstvo.

Zmagovalci bodo prvi trije tekmovalci, ako njih skok preseže 280 cm.

m) V triskoku:

Glej tekmovalni red S. S. Z. str. 25, j).

n) V (borilnem) metanju:

Glej tekmovalni red S. S. Z. str. 26—29.

Zmagajo trije borilci z največjim številom zmag.

o) V plezanju:

Glej tekmovalni red S. S. Z. str. 29, l).

Zmagajo prvi trije tekmovalci z najkrajšim časom, če ta ne bo daljši nego 10 sekund.

p) V plavanju:

Glej tekmovalni red S. S. Z. str. 29, m).

Zmagajo prvi trije tekmovalci z najkrajšim časom, če ta ne bo daljši nego 1 min. 30 sek.

II. Posebna tekma vrst.

Pretezanje z vrvjo. Glej tekmovalni red S. S. Z. str. 30 in 31.

Vestnik slovenskega Sokolstva.

Bratje načelniki! Porabite kratki čas do vsesokolskega zleta v Pragi najskrbneje za vadbo bratov udeležnikov, da slovensko Sokolstvo kar najčastneje obstane pri tem prvem zletu vsega slovanskega Sokolstva.

Vsak udeležnik v kroju se mora udeležiti izpredoda. Vadite torej pridno z vsemi, telovadci in netelovadci, redovne vaje. Določite zanje posebne ure. Izpredod bo korakal v osmerostopih. Zato vadite zlasti pohod v tej širji obliki. Točno ravnanje, točno kritje, strumen pa neprisiljen korak! Pazite posebno na pravilne zavoje v osmerostopih. Ne zanemarjajte tudi ne drugih oblik in prememb, potrebnih pri javnem nastopanju.

Českih zletnih prostih vaj pri javni telovadbi se morajo po tekmovalnem redu udeležiti vsi tekmovalci.

Po sklepu zveznega vaditeljskega zbora nastopi slovensko Sokolstvo pri javni telovadbi tudi s tremi posebnimi točkami: v prostih vajah za III. slovenski vsesokolski zlet v Ljubljani l. 1913., na glavnih orodjih z več izbranimi vrstami in s 30 telovadci v hkratnih vajah in skupinah na šestih bradljah. Izpodbujajte telovadce k najvestnejši vadbi. **Izkušnja za slovenske proste vaje** bo v Pragi ob času in na kraju, ki se naznani pravočasno. Naj ne bi bilo treba nikogar radi nezadostne priprave izločiti od javnega nastopa in tako manjšati število izvajalcev!

Največjo pozornost obračajte tekmovalcem. Urite, pilite, gladite! Pazite, da vsakdo natančno pozna tekmovalni red!

„Pokyny p̄edsletové“ navajajo češke zletne proste vaje nekoliko drugačne, nego jih je lani objavil „Vestnik sokolský“ in po njem „Slovenski Sokol“ v 3. št. l. 1911., na str. 19.—21. **Opozorite tekmovalce na te poprave:**

Glasiti se ima:

- I. 1. a): Izstopna stoja z d. naprej — s predročanjem vzročiti.
- 3. a): $\frac{1}{2}$ obr. v l. v zanožno stoji z d. — vzročiti, d. s priročanjem in predročanjem.
- II. 1. b): $\frac{1}{2}$ obr. v d., počep zanožno z d. — vzročiti in predročiti dol ven.
- 2. a): Vzravnavna in $\frac{1}{4}$ obr. v d. v vzporo čepno zanožno z l.
- 3. a): S predkorakom z d. klek z l. — drža z l., vzročiti z d.
- III. 3. a): $\frac{1}{4}$ obr. v l. v klek z d. — predročiti z l. gor, s predročanjem z d. gor vrhno kritje z d.

- 3. b): vzravnavna v predkoračno stoji z l., predklon — predročiti z l. suniti z d. naprej (h gležnju l. noge).
- IV. 1. c): Izpad z d. naprej — predročiti z d. gor z lokom navzgor, zaročiti z l. s priročanjem.
- 4. b): $\frac{1}{2}$ obr. v d., s prisunkom d. spetna stoja — vzročiti, z d. z lokom dol.
- 4. c): S predročanjem priročiti (z nogama drža).

Posebni vlak v Prago k zletu, prirejen po Slovenski sokolski zvezi, odhaja dne 26. junija 1912.

Iz Ljubljane z juž. kol. ob	3:50 pop.
„ „ „ drž. „ „	3:54 „
„ Vižmarij	4:04 „
„ Medvod	4:13 „
„ Škofje Loke	4:26 „
„ Kranja	4:43 „
„ Podnarta (Krope)	5:05 „
„ Radovljice	5:25 „
„ Lesec	5:36 „
„ Javornika	5:54 „
„ Jesenic	5:59 „
„ Celovca	8:18 zveč.
„ Sv. Mihaela	11:55 p. n.
„ Selztala	1:38 „
„ Linca	4:19 zjt.
„ Budejevic odhod	7:45 „
v Prago prihod	11:42 dop.

Pogoj, da se morajo vsi udeležniki vrniti zopet s posebnim vlakom v Ljubljano, odpade, ker je c. kr. državno železniško ravnateljstvo v Trstu naknadno dovolilo, da se vsak udeleženec lahko vrne s poljubnim vlakom po isti progī tekoma 30 dni, pri čemer velja dan nastopa potovanja, t. j. 26. junij, za prvi dan.

Vozne cene so se z ozirom na poljubni povratek nekoliko zvišale in so naslednje:

	II. razr.	III. razr.
	K	K
Ljubljana juž. kol.	52:60	32:20
„ drž. kol.	52:60	32:20
Vižmarje	52:60	32:20
Škofja Loka	51:40	31:50
Kranj	50:80	31:20
Radovljica	49:60	30:60
Javornik	49.—	30:20

	II. razr.	III. razr.
	K	K
Jesenice	49—	30:20
Celovec	46—	28:60
Sv. Mihael	36:40	23—

Obenem opozarjamo na vzorce adresnih tablic, ki jih dobavlja brat I. Em. Žižka, Praga (Žižkov-Husova ulica 35); tablica je tako prirejena, da bo za VI. vesolovanskega zleta v Pragi mogoč popolni pregled vse prtljage, in bo obenem imetnik prtljage obvarovan zamene ali celo izgube. Tablica stane samo 50 vinarjev, od vsakega prodanega komada pa dobi še društvo 10 vin.; vsled tega se priporoča, da naroči vsako društvo tablice skupno za svoje člane.

Predsedstvo S. S. Z.

Iz seje vaditeljskega zbora S. S. Z. dne 19. maja 1912. Zastopane vse župe izvzemši opravičeno goriško. Sklepi: 1. Zlet v Pragi. Slovensko Sokolstvo nastopi v izprevodu v zborih, vsak s 64 člani. Razvrstitev: zvezni starosta, zvezni načelnik in njegov pobočnik (br. Vidmar); reprezentantna četa: člani zveznega predsedstva, župni staroste, župni podstaroste le v nadomestovanju starost; zbori, na čelu jim zborniki, zastava „Sokola“ v Ljubljani kot zvezna zastava na desnem krilu prvega osmerostopa, desni krajnik koraka na njeni desni (kot 9.) Drugim društvom zastav ni jemati s seboj. Rogove je pustiti doma. Trobke imajo samo župni načelniki, društvenim jih je pustiti doma. Oskrbeti je standarto z zveznim napisom. Članom je imeti zvezni in društveni znak; zvezni znaki: beli s trobojnim gornjim robom, napis rdeče tiskan; društveni znaki: beli s črnim tiskom. Radi enakosti jih je naročiti društvom pri župi, župe jih dobe od zveze. Naprositi je tehnični odsek Č. O. S.: da dovoli definitivno prijavo tekmovalnih vrst do 16. junija; da sokolski tekmovalci v višjem in nižjem oddelku začno tekmo okoli 8. ure; da dopusti pri tekmi slovenske posredovalce, večje češkega jezika, v ta namen je imenovati br. dr. Murnika, dr. Pestotnika in E. Sajovica; da se tudi slovenskim župnim načelnikom odkaže prostor na glavni tribuni, kakor češkim. Kot sodnike pri tekmi za prvenstvo je naznaniti brate M. Ambrožiča, J. Smertnika (event. E. Sajovica), B. Drenika, J. Šavnika in A. Kostnapfela. Pri javni telovadbi nastopi slovensko Sokolstvo s 3 posebnimi točkami (glej zgoraj

v pozivu načelnikom). Naprositi je tehnični odsek Č. O. S., te točke postaviti na vzpored po dovršeni tekmi, če le mogoče vse v nedeljo ali vsaj proste vaje in vaje na šestih bradljah v nedeljo, vaje na orodju pa v ponedeljek. Za vaje na orodju je župnim načelnikom Slovenski sokolski zvezi priglasiti najboljše telovadce in pri vsakem navesti orodje, na katerem nastopi (drog oz. bradlja, konj, krogi). 2. Zlet na Bledu bo 15. avgusta 1912. Udeležiti se ga je gorenjski župi in njej sosednim župam v kolikor mogoče velikem številu, ostale naj pošljejo vsaj večja odposlanstva, zlasti vaditelje. Vzpored javni telovadbi: proste vaje za III. slovenski vsesokolski zlet, proste vaje žen za praški zlet in za III. slovenski vsesokolski zlet, vaje vrst na orodju (brez menjave), vaje izbranih vrst na orodju (brez menjave), hkratne vaje in skupine na 6 bradljah. Zveza prevzame tehnično vodstvo, sicer je zlet na skrbi Gorenjske sokolske župe. 3. Zlet v Ljubljani 1. 1913. Vsa društva in župe morajo pred zletom na svojih javnih telovadbah nastopiti z zletnimi prostimi vajami.

Udeležba slovenskega Sokolstva na praškem zletu.

Po dosedanjih priglasih je pričakovati, da se udeleži zleta 500 slovenskih Sokolov v kroju. Priglasilo se je tudi 40 članic.

Udeležba slovenskih Sokolov pri tekmah na praškem zletu. Zglasilo se je 89 slovenskih tekmovalcev: za prvenstvo S. S. Z. 9 (obenem za višji oddelek), v višjem oddelku 4 vrste in 7 posameznikov, skupaj 31, v nižjem oddelku 7 vrst in 13 posameznikov, skupaj 55, k prosti tekmi 2, k posebni tekmi 1. Prijavile so za prvenstvo Ljubljanska, Ljubljana I. in Tržaška sok. župa po dva, Idrijska, Gorenjska in Novomeška župa po enega tekmovalca. Dalje so prijave v višjem oddelku: Gorenjska, Ljubljanska in Tržaška župa po eno vrsto in po enega posameznika, župa Ljubljana I. eno vrsto, Idrijska župa 3 posameznike, Novomeška 1 posameznika; v nižjem oddelku: Ljubljanska župa 2 vrsti in 1 posameznika, Idrijska župa 1 vrsto in 5 posameznikov, župa Ljubljana I. eno vrsto in 4 posam., Goriška župa 1 vrsto, 2 posam., Novomeška župa 1 vrsto in 1 pos., Gorenjska župa 1 vrsto. K prosti tekmi je priglasila župa Ljubljana I. 2, k posebni tekmi Novomeška župa 1 tekmovalca.

Raznoterosti.

† Josip Gorup vitez Slavinjski.

Dne 25. aprila je umrl na Reki v visoki starosti 79 let veliki dobrotnik slovenskega naroda Josip Gorup vitez Slavinjski. Pokojnik je s svojo pridnostjo in vztrajnostjo postal eden najimovitejših mož na Slovenskem. Svojeja naroda pri tem ni pozabil. Vedno mu je bil zvest ter mu svojo ljubezen izkazoval z velikimi darovi. Leta 1888. je z velikodušnim darom 220.000 kron za poslopje izredno olajšal ustanovitev višje dekliške šole, oziroma dekliškega liceja v Ljubljani, pozneje pa daroval še 120.000 kron za ustanove na tej šoli. Tudi za ustanove revnim slovenskim visokošolcem je žrtvoval 120.000 K. Z manjšimi bolj ali manj izdatnimi zneski pa je prispeval v mnogotere druge narodne namene. Tudi Sokolstvu je bil jako naklonjen. Sokol v Ljubljani ga je za njegove zasluge na narodnem in posebej sokolskem polju imenoval za svojega častnega člana. Da mu počasti spomin, je ob njegovi smrti, vzhledu požrtvovalnega pokojnika sledeč,

njegova rodbina darovala v razne narodne in druge namene 61.500 K; med temi so tudi darovi Sokolu v Ljubljani, Sokolu Ljubljana I., Sokolu v Gorici in Sokolu v Trstu po 1000 K. Neminljiv spomin plemenitemu rodoljubu!

O poljski sokolski zvezi v Avstriji navajamo iz Przewodnika gimnastycznego „Sokol“ za 1. 1910. tele podatke: Zveza se deli na 7 okrajev s sedeži v mestih: Krakov, Tarnov, Rešov, Přemysl, Lvov, Tarnopol in Stanislavov. Združenih je 218 društev s 24.688 člani (mož in žen), med temi je 3370 telovadcev s 517 vaditelji in 748 telovadk. Šolski naraščaj je štel 20.938 dečkov, obrtni 1433 (skupaj 22.371); šolskih gojenk 3687, obrtnih 1020 (skupaj 4707). Skupno število tedenskih telovadnih ur je bilo pri telovadcih 614, pri telovadkah 157, pri obrtnem naraščaju 121, pri šol. naraščaju 884, pri obrtnih gojenkah 84 in pri šolskih gojenkah 212. — Javnih telovadb je bilo 1105, sej 2116. — Lastne telovadnice je imelo 117 društev, lastna telovadišča na prostem ali pa stavbišča za telovadnico 108 društev. — c.